

Dubbelspel bakom flyktooperation

I *Falkens flykt* försöker författaren och journalisten **Marcus Wallén** nysta upp historien om den gåtfulle tyske officeren **Ludwig Lienhards** liv. Mannen som sägs ha räddat tusentals Estlandssvenskar och estländare över Östersjön till Sverige i slutet av kriget.

Vi får följa Ludwigs uppväxt från att han föds 1910 i den tyska gränsstaden Flensburg, som tidigare hade tillhört Danmark. Hur hans pappa tidigt försvann ute på havet och hur hans danskbördiga mamma tidigt överlät vårdnaden på sina dansktalande föräldrar och hur detta fick stort inflytande över Ludwigs känslor för det danska och det nordiska.

Han var begåvad med språköra och intresserad av folk, seder och mytologi. Lärde sig tala tyska, danska, norska, engelska, och senare svenska, och reste runt i dessa länder. Mycket för att utforska sitt intresse för fornnordisk mytologi.

Men Ludwig Lienhard var också en opportunist och när nazisterna kom till makten på 1930-talet gick han ganska så snabbt med i den framväxande nationalistiska rörelsen och blev senare officer i Waffen SS och tjänstgjorde framför allt i den tyska propagandaapparaten på östfronten under kriget.

Under ockupationen av Östersjöländerna Estland, Lettland och Litauen väcktes hans intresse för den estlandssvenska kustbefolkningen som bodde i ett område de kallade Aiboland – som bland annat bestod av öarna Dagö, Ösel och Ormsö. När så den tyska krigslyckan vände kring 1943, och många började förstå att det bara var månader kvar innan de skulle besegras av Sovjetunionen, började han tillsammans med andra planera för flykten över Östersjön till friheten i Sverige tillsammans med Estlandssvenskarna.

Men var allt så enkelt? Handlade det bara om en altruistisk god handling? Nej, det verkar som om flyktooperationen även haft kopplingar till ett mytomspunnet nätverk av flyende nazister, och den hjälpsamma hjälten Ludwig Lienhard verkar ha spelat ett farligt dubbelspel.

Falkens flykt är intressant och spännande att läsa, och jag har lärt mig en hel del nytt om kriget på östfronten, om Estlands öde i dragkampen mellan Tyskland och Sovjetunionen och framförallt om den gamla svenskkolonin utanför Tallinn – och de svensktalande bönderna och fiskarna som levt där i hundratal år.

Författaren Marcus Wallén är uppväxt på Åland och jobbade under lång tid som journalist och chef på Expressens redaktion i Stockholm. Han debuterade 2019 med boken *Naziguldet och de invigdas hemlighet*.

Text: Peter Roth

Falkens flykt
och den stora evakueringen över Östersjön 1943-1944
Marcus Wallén
Albert Bonniers förlag

